

FLORA

La vegetació és menys variada que l'avifauna. Gran part del prat està recobert de **Canyet** i **Sesquera**. Dins dels canals creix la **Bova** y on l'aigua es mou poc, **Creixens**, **Llenties d'aigua** i **Coa-de-mart**. Els malecons estan poblats per **Oms** i **Polls albars**, que formen boscos de galeria, de fulla caduca. Aprop de la mar, la salinitat determina canvis a la vegetació: aquí es fan **Joncs** i, on el sol s'asseca l'**Herba salada** o **Cirialera**, i alguns **Tamarells**.

La planta més bella de S'Albufera, molt rara, és l'**Orquídia de Prat**.

La barra costera, conservada en estat natural en «Es Comú» de Muro, està poblada de pinar amb un bell bosquet litoral de **Ginebrons** una interessant rarsa botànica. Abunden diverses espècies d'orquídies.

Aguila peixetera. (Foto: Pere Garcies)

CONSELLS I RECOMANACIONS

El Parc està destinat a la Conservació de la Natura, per a lo qual es demana la col.laboració i responsabilitat de tots.

- Respectau al màxim la natura: no arrabasseu flors ni espenyeu branques ni espanteu els animals.
- No faceu foc fora dels llocs especialment habilitats. Sempre ha que quedar perfectament apagat i recordau que els dies de vent son especialment perillosos.
- Procurau circular sols pels camins, i aparcar els vehicles en els llocs indicats.
- Els cans espanten a la fauna i poden molestar les persones; per tant, la seva presència no és admesa.
- Es prega un comportament discret i silenciós, per respecte a la natura i als altres visitants.

Per visitar S'Albufera és necessari un permis gratuït, que es pot obtenir al Centre de recepció (Sa Roca), devora l'aparcament.

Horari: 9 - 19 h. (1 d'abril - 30 de setembre)
9 - 17 h. (1 d'octubre - 30 de Març)

S'ALBUFERA DE MALLORCA Parc Natural

Agré roig. (Foto: Guy Robbrecht)

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Agricultura i Pesca

HISTÒRIA DE S'ALBUFERA

El testimoni més antic que tenim de la història de S'Albufera és el nom: un topònim arab, Albuhayra, que significa la llacuna.

Però és ben segur que abans dels moros, S'Albufera fou coneguda i utilitzada pels homes. Hom ha suposat que el port romà de Pollentia (ara Alcúdia) devia ser dins de l'Estany dels Ponts de S'Albufera.

Plini esmenta els Porpyrios y el Nycticorax baleàrics, enviats a Roma per motius gastronòmics: tals aucells (Galls-faver i Orvals) provenien de S'Albufera. La caça, juntament amb la pesca i la pastura, foren aprofitaments seculars, i n'hi ha diverses referències documentals des de l'edat mitjana.

En el s. XVII es comencen a fer marjals: parcel·les de petita extensió, voltades de canals, que ocupen molts centenars d'Ha. al sud i l'oest de S'Albufera. Es feien per acumulació de fang i llot, amb una capa de terra fèrtil, amb l'alçada justa per poder cultivar. L'aigua dels canals banya el subsòl i puja per capil·laritat fins a les arrels, i no cal regar.

La incidència de malària als pobles veïnats fa que als s. XVIII i XIX es redactin projectes per dessecar S'Albufera. A 1856 es forma una companyia que comença les obres i obri els primers canals. A 1863 una companyia fundada a Londres, la «New Majorca Land Co.» comença la dessecació, amb una extensa xarxa de canals, unint els torrents de Sant Miquel i Muro en el Gran Canal i abaixant el nivell de l'aigua amb una poderosa màquina de vapor. Així es dessecaren més de 2000 Ha. però prest s'hagueren d'abandonar més de 2/3, per les surgències d'aigua i la salinitat. La feina fou ingent: més de 50 Km. de camins, nombrosos ponts de pedra i de ferro (en ús actualment) i 400 Km. de canals i síquies. La Company es va arruinar.

A principis del s. XX s'introdueix l'arròs, que es cultiva fins als anys 60. Aquesta explotació ha estat simultània amb la caça, la pesca (anguilles, llises i llubarros), la llenya i la fabricació de paper; a partir del canyet i la sesquera, que es segava a escarada per tot el prat, es fabricava un paper de poca qualitat. Aquesta fabricació es portava a terme a Sa Roca, en una instal·lació industrial («Sa Fàbrica»), avui en ruïnes. A 1966 la fàbrica deixà de funcionar.

A la dècada dels 60 comença també el procés transformador més radical que ha sofert aquesta zona humida: la urbanització. Tota la banda nord, amb els prats que envoltaven l'Estany dels Ponts i el cordó dunar han estat transformats en residència de milers de turistes, i recorden ben poc la seva fisonomia original.

Les darreres lites històriques de S'Albufera són ben recents: a 1985 el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears acorda la seva adquisició, i les 800 Has. de les que es fa titular entrenen el camí de la conservació.

ICONA compra 400 Ha. més, i finalment, el 28 de gener del 1988, S'Albufera s'ha convertit en el primer PARC NATURAL de les Balears, per Decret del Consell de Govern.

SELECCIÓ D'AUCELLS DE S'ALBUFERA

Fins avui s'han observat a S'Albufera més de 200 espècies d'aucells, la majoria de prat, però també moltes forestals o d'altre tipus, presents a les dunes o els boscos de ribera. Aquí presentem una selecció representativa de les 100 aus més interessants, acompanyades d'una informació d'estatus segons els símbols següents:

- E: Estival, s'observa de la primavera a la tardor
 S: Sedentària, es veu tot l'any
 I: Invernal, sols és a S'Albufera de tardor a primavera
 M: Migrant, es veu a èpoques de pas
 *: Cria localment
 (*): Cria a Mallorca, però no a S'Albufera
 1: Espècie rara 2: Escasa 3: Comú

SETMESÓ	S. 3 *	FUMARELL GARA-BLANC	M. 1
COÏPATASSA	I. 3	TORTERA	E. 2
SUIS	E. 2 *	CUCUI	E. 3 *
ORVAL	M. 2	OLIBA	S. 2 *
AGRÒ BLANC	I. 3	MUSSOL	S. 3 *
AGRÒ	I. 3	MUSSOL REIAL	S. 1 *
AGRÒ ROIG	E. 2 *	ENGANA-PASTORS	M. 2
OCA SALVATGE	I. 2	FALCIA	E. 3 (*)
ANNERA BLANCA	I. 1	ARNER	I. 2
SIULADOR	I. 3	ABELLAROL	E. 3 *
SELLA	I. 3	PUPUT	S. 3 *
COLL-BLAU	S. 3 *	FORMIGUER	S. 2 *?
COER	I. 2	CABOT DE VORERA	M. 2
SELLA BLANCA	M. 2	CABOT DE ROCA	I. 3 (*)
CULLEROT	I. 3	ORONELLA	E. 3 (*)
BEG VERMELL	I. 1	CABOT	E. 3 (*)
MORETO	I. 3	XÀTXERO GROG	E. 3 *
MORETÓ DE PUPUT	I. 2	XÀTXERO	I. 3
ARPELLA	S. 2 *	TITINA	E. 2 (*)
ÀGUILA D'ALBUFERA	I. 1	TITINA SORDA	I. 3
ÀGUILA PEIXETERA	S. 2 (*)	TITINA DE MUNTANYA	I. 2
XORIGUER	S. 3	CAPXERIGANY	E. 2 *
FALCÓ CAMÉS-ROTGES	M. 1	ROPIT	I. 3
FALCÓ MARI	E. 2 (*)	ROSSINYOL	E. 3 *
FALCO	S. 1 (*)	BLAVETA	I. 2
RASCLO	S. 3 *	COA-ROJJA DE BARRACA	I. 2
POLLA D'AIGUA	S. 3 *	VITRAC	S. 2 *
GALLINETA D'AIGUA	S. 2 *	COA-BLANCA	M. 2
FOTJA	S. 3 *	METLERA	S. 3 *
GRUA	M. 2	TORD	I. 3
AVISADOR	E. 3 *	ROSSINYOL BORD	S. 3 *
GUATLERETA DE MAR	M. 1	BOSCARLA MOSTATXUDA	S. 3 *
TIRURILLO GROS	M. 2	BOSCARLA DE CANYAR	E. 3 *
TIRURILLO MENUT	E. 2 *	ROSSINYOL GROS	E. 3 *
TIRURILLO CAMA-NEGRE	S. 3 *	BUSCARET DE CAP NEGRE	S. 3 *
FUELL	I. 2	BUSCARET DE CAPELL	S. 2 *
FUELL GRIS	M. 1	ULL DE BOU	I. 3
JUIA	I. 3	ULL DE BOU GROS	M. 3
CORRIOL MENUT	I. 2	BUTXAQUETA	S. 3 *
CORRIOL VARIANT	M. 2	ÇAÇAMOSQUES	E. 3 *
BATALLAIRE	M. 2	CAP FERRERICO	S. 3 *
CEGALL	I. 3	SÒL LERA	S. 3 *
CEGALL DE MOSSON	M. 2	HORTOLÀ DE CANYAR	S. 3 *
CURLERA	M. 1	PINÇA	S. 2 *?
XIVITONA	I. 3	GAFARRÓ	S. 3 *
VALONA	S. 2	VERDEROL	S. 3 *
CAMA ROJA	M. 2 *	CADERNERA	S. 3 *
GAVINA D'HIVERN	I. 3	PASSARELL	S. 3 *
GAVINA	S. 3 (*)	TEULADER	S. 3 *
FUMARELL	M. 2	ESTORNELL	I. 3

